

הטמעת גישה החדדית במפגשי תלמידים ובעלי-חיים

תוכנית השתלמות ליועצות חינוכיות

השתלמות זו מתמקדת בערכים החינוכיים והטיפוליים שאפשר לממש במפגשים המתקיימים בין ילדים ובין בעלי-חיים. מטרת ההשתלמות היא לחבר בין ערכים של ראיית האחר, פיתוח חמלה ואמפתיה ובין העבודה עם בעלי-חיים בכלל ובמרחבים זואולוגיים הקיימים במוסדות החינוך בפרט. ההשתלמות תתמקד ביחסים ובסוגי הקשרים שנוצרים בין ילדים לבעלי-חיים, מתוך התבוננות רחבה על צורכי ילדים וחיות כאחד. [להרשמה](#).

פרטים טכניים

1. ההשתלמות מיועדת ליועצות/ות חינוכיות/ות חינוכיות. יתקבלו גם מורים/ות שהנושא קרוב לליבם/ן.
2. במסגרת [לב הפסג'ה \(המנהל לחינוך התיישבותי\)](#), בשיתוף כפר הנוער הדסה נעורים ומכון אדם וחיה.
3. ההשתלמות מוכרת לאופק ולגמול השתלמות.
4. 7 מפגשים (בימי א'): חמישה מקוונים ושני ימי למידה פרונטליים, בסך כולל 30 שעות לימוד אקדמיות.
5. דרישות: השתתפות פעילה, נוכחות מלאה ומטלת סיכום.
6. בתום ההשתלמות אפשר להשתתף ללא תשלום בקבוצת הדרכה וליווי לשם יישום הלמידה.
7. רכות: גל חכים-אשר, פסיכולוגית חינוכית, ראש התוכנית לטיפול רגשי בנוכחות בעלי-חיים במכללה האקדמית אורנים, מנהלת-שותפה במכון אדם וחיה. מייל hakimgal@gmail.com.

נושאים מרכזיים

1. חשיבה מחודשת על יחסי אדם-חיה: יחסי שימוש לעומת יחסים חברתיים.
2. הבנת הזיקה שבין יצירת יחסים עם בעלי-חיים ובין יצירת יחסים עם בני-אדם.
3. הטמעת הגישה החדדית בעבודה חינוכית וטיפולית המתבצעת בנוכחות בעלי-חיים.

מטרות

1. להקנות כלים להתבוננות על הקשר בין אדם לחיה בגישה החדדית ולא לשם הפקת תועלת.
2. להכיר את הנעשה במרחבים זואולוגיים הקיימים במסגרות החינוכיות.
3. לפתח חשיבה ביקורתית ויכולת לשאול שאלות לגבי האופן בו אנו רואים בעלי-חיים ויוצרים עימם קשר, מתוך הבנה שקשרים אלו מוכללים על האופן שבו אנחנו מייצרים יחסים בכלל.
4. לתת מענה מעשי בסוגיות של הפנייה לטיפולים בעזרת בעלי-חיים.

מרכיבים יישומיים לחינוך והוראה

1. בוגר/יות ההשתלמות יקבלו כלים ליישום הגישה החדדית במסגרת החינוכית.
2. בוגר/יות ההשתלמות יבחינו בקונפליקטים העולים מתוך החזקת בעלי-חיים בשביה וילמדו איך אפשר לעשות שימוש בתכנים אלו בעבודה החינוכית.
3. בוגר/יות ההשתלמות יוכלו לספק מענה מקצועי בהפניה לטיפולים רגשיים בעזרת בעלי-חיים.

עבודת סיכום

1. כתיבת הצעה מפורטת לפעילות/שיעור/סדנה לשם יישום הגישה החדדית.
2. כתיבת דיון על ההשלכות החינוכיות והטיפוליות של ההצעה – העלאת קונפליקטים ודילמות חינוכיות מול התלמידים והאופן שבו ניתן לדון עימם בנושא.
3. כתיבת רפלקציה על התהליך האישי והמקצועי שעבר/ה התלמיד/ה במהלך ההשתלמות.

שעות אקדמיות	תוכנית המפגשים				מספר המפגש
	תאריך ושעות	סוג המפגש	מרצה	נושאי לימוד	
4	20.3.2022 19:15-16:00	מקוון	גל חכים-אשר	<ul style="list-style-type: none"> סדנת פתיחה סקירה היסטורית ומחקרית של תחום החינוך והטיפול בעזרת בעלי-חיים. אבחנה בין פעילות חווייתית / חינוך / שיקום / וטיפול רגשי הנעזר בבעלי-חיים. 	1
4	27.3.2022 19:15-16:00	מקוון	גל חכים-אשר	<ul style="list-style-type: none"> סקירה היסטורית-חברתית של מערכות היחסים בין האדם לחיה בדגש על השפעות הביות והמהפכה התעשייתית. היכרות עם הגישה ההדדית והאופן שבו אפשר ליישמה במרחב הזואולוגי. 	2
4	3.4.2022 19:15-16:00	מקוון	גל חכים-אשר; דני פודים – רכזת תחום חינוך, חוות החופש.	<ul style="list-style-type: none"> יסודות בפסיכולוגיה התפתחותית: כיצד מתפתחות חמלה ואמפתיה? מה ההבדל בין הנאה רגעית מליטוף חיה ובין התפתחות היכולת לראיית האחר? סיור וירטואלי ב'חוות החופש' – הצגת תוכנית חינוכית לפיתוח חמלה ולראיית האחר, בגישה הדדית. התוכנית נבנתה בתמיכת שפ"י ומתבצעת כיום במסגרות חינוכיות לכל הגילאים (חינוך רגיל וחינוך מיוחד). 	3
8	10.4.2022 16:45-10:00	פרונטלי	רבקה לב – מטפלת רגשית בנוכחות בעלי חיים; אלה חבר – מנהלת כלבייה שיקומית	<p><u>ביקור בכפר הנוער 'הדסה נעורים', בית ינאי</u></p> <ul style="list-style-type: none"> היכרות עם מרחב זואולוגי בו התרחש תהליך מעמיק של הטמעת הגישה ההדדית. הצגת תיאור מקרה של טיפול רגשי בגישה הדדית. ביקור בכלבייה שיקומית חינוכית הפועלת בכפר הנוער. 	4
4	24.4.2022 19:15-16:00	מקוון	ענבר בראל – פסיכולוגית, ראש התוכנית לטיפול רגשי הנעזר בבעלי-חיים, מכללת אורנים	<ul style="list-style-type: none"> תפקידי בעל-החיים בטיפול רגשי – מושא להשלכה, 'גשר לקשר', אובייקט מעבר, בעל-החיים כדמות היקשרות משלימה / חלופית ועוד. בעלי-חיים במערכת המשפחתית ובטיפול משפחתי. 	5
4	1.5.2022 19:15-16:00	פרונטלי	אורלי וילנאי – וניצן מייזלס – מקימות מרכז חירות ללימודי חדשנות בחווה; תום קורדובה – רכזת פרויקט חינוכי ושיקומי עם נוער בסיכון	<p><u>ביקור בחוות להתחיל מחדש, מקלט לשיקום בעלי-חיים המבצע עבודה חינוכית</u></p> <ul style="list-style-type: none"> סיור בחווה – היכרות עם הסיפורים של בעלי-החיים בדגש על חיות בעלות צרכים מיוחדים, הדומה והשונה ביני לבין ה'אחר'. הנחלת התפיסה 'האחר הוא אני'. למידה מסיפורי הצלחה – חשיפה לפרויקט ייחודי של שיקום הדדי בין בעלי-חיים לנוער בסיכון. 	6
2	8.5.2022 17:30-16:00	מקוון	גל חכים-אשר	<ul style="list-style-type: none"> מהן האפשרויות ליישום גישה הדדית במסגרות החינוך בהן היועצות פועלות? מה התהליך האישי והמקצועי שהתרחש אצל משתתפיות השתלמות? 	7